

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 83/2015-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 4. marca 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpenej advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou, Advokátska kancelária, Štúrova 20, Košice, vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 19 ods. 2, čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1, čl. 8 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 4 Co 214/2011 z 31. januára 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. mája 2013 doručená sťažnosť [REDAKČIA] – ďalej len „sťažovateľka“ (právna zástupkyňa nesprávne uvádza meno sťažovateľky [REDAKČIA], ústavný súd zo všetkých pripojených príloh považoval za preukázané, že správne meno znie [REDAKČIA], pozn.), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu

ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom podľa čl. 46 ods. 3 ústavy, práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy, práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 dohovoru, práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru, ako aj práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozhodnutím Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4 Co 214/2011 z 31. januára 2013 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

2. Z obsahu sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplynulo, že sťažovateľka 11. augusta 2010 podala na Okresnom súde Michalovce (ďalej len „okresný súd“) návrh na začatie konania o ochranu osobnosti a domáhala sa, aby okresný súd zaviazal Katastrálny úrad v Košiciach (ďalej aj „katastrálny úrad“) zaplatiť jej 3 500 € a trovy konania z dôvodu, že v konaní o oprave chýb katastrálneho operátu vedeného Katastrálnym úradom v Košiciach, Správou katastra Michalovce (ďalej aj „správa katastra“) došlo k nesprávnemu úradnému postupu spočívajúcemu v prieťahoch v konaní, ako aj v tom, že správa katastra začala konanie a pokračovala v ňom bez toho, aby boli splnené hmotnoprávne podmienky na takéto konanie. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 12 C 115/2010 z 24. marca 2011 návrh zamietol a katastrálnemu úradu náhradu trov konania nepriznal. Po podanom odvolaní sťažovateľky krajský súd napadnutým rozsudkom rozsudok okresného súdu potvrdil a účastníkom nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

3. Sťažovateľka v sťažnosti detailne opísala doterajší priebeh katastrálneho konania, ktoré začalo podnetom vlastníkov pozemkov na p. č. ■■■, ■■■ v k. ú. ■■■ adresovaným 6. júna 2001 Krajskému úradu v Košiciach, odboru kontroly (ďalej len „odbor kontroly krajského úradu“) a žiadosťou o písomné vyrozumienie vo veci zmeny pozemkovej mapy adresovanej toho istého dňa Okresnému úradu Michalovce, odboru katastra nehnuteľností. Odbor kontroly krajského úradu vyhodnotil sťažnosť ako opodstatnenú

a prijal opatrenia na ukončenie katastrálneho konania o určenie priebehu hranice. Správa katastra na základe podnetu vyhotoviteľa geometrického plánu začala 15. novembra 2001 pod sp. zn. X-83/2001 podľa § 59 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov konanie o oprave chýb v katastrálnom operáte a vo veci rozhodla 7. mája 2002. Proti tomuto rozhodnutiu podala sťažovateľka odvolanie, ktoré bolo predložené na rozhodnutie katastrálnemu úradu. Tento vec vrátil bez rozhodnutia správe katastra okresného úradu z dôvodu, že prvostupňový orgán nedoručil svoje rozhodnutie všetkým účastníkom konania. V období od 7. augusta 2003 do 29. novembra 2004 zisťovala správa katastra okresného úradu adresy účastníkov konania a 29. novembra 2004 rozhodla o ustanovení opatrovníka tým účastníkom, ktorých pobyt sa nepodarilo zistiť. Následne bola vec predložená katastrálnemu úradu, ktorý rozhodnutím č. k. Xo 26/2002/Ov-23 z 31. mája 2005 zrušil rozhodnutie správy katastra okresného úradu a vec jej vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. Rozhodnutie katastrálneho úradu nadobudlo právoplatnosť 19. septembra 2007. Správa katastra upovedomila účastníkov konania o pokračovaní v konaní o oprave chýb v katastrálnom operáte oznámením z 8. februára 2008 a 29. septembra 2008 rozhodnutím sp. zn. X 83/2001/PA rozhodla o oprave chýb v katastrálnom operáte. Proti tomuto rozhodnutiu podala sťažovateľka 4. novembra 2008 odvolanie, v ktorom uviedla v podstate zhodné dôvody ako v odvolaní podanom proti prvému rozhodnutiu, pričom poukázala na to, že správa katastra okresného úradu sa neriadila právnym názorom vysloveným katastrálnym úradom, podľa ktorého pre opravu chýb v katastrálnom operáte neexistujú hmotnoprávne podmienky. Katastrálny úrad rozhodnutím č. k. Xo 5/2009/Ma-31 zo 6. apríla 2009 zrušil rozhodnutie správy katastra okresného úradu, pričom z odôvodnenia jeho rozhodnutia vyplýva, že správa katastra nebola oprávnená vydať rozhodnutie o oprave chýb v katastrálnom operáte. Túto námietku uplatnila sťažovateľka už vo svojom vyjadrení zaslanom katastru nehnuteľností okresného úradu 6. júna 2001 po tom, ako si ako vlastníčka pozemkov v k. ú. [REDAKOVANÉ] objednala vyhotovenie geometrického plánu, ktorý jej bol odmietnutý pre prebiehajúce konanie o oprave chýb v katastrálnom operáte.

4. Sťažovateľka podala 6. júna 2001 odboru kontroly krajského úradu sťažnosť na protiprávne zasahovanie do vlastníckych práv zo strany katastra nehnuteľností okresného úradu, ktorú odbor kontroly krajského úradu listom z 28. augusta 2001 vyhodnotil ako odôvodnenú a prijal opatrenia na urýchlené ukončenie veci. Sťažovateľka podala 17. apríla 2002 a opätovne 10. júna 2002 katastrálnemu úradu sťažnosť na prietahy v konaní správy katastra okresného úradu. Katastrálny úrad listom z 8. júla 2002 uznal sťažnosť na prietahy v konaní vo veciach vedených na správe katastra za opodstatnenú. Následne sťažovateľka podala sťažnosti na prietahy v konaní 9. januára 2003, 3. júla 2003 a 12. marca 2006. Sťažnosť z 3. júla 2003 bola vyhodnotená ako opodstatnená, v odpovediach na ďalšie bol uvedený iba stav v konaní. Podnetom z 18. januára 2008 sa sťažovateľka obrátila na verejného ochrancu práv, ktorý po jeho preskúmaní listom z 13. mája 2008 konštatoval, že v konaní vedenom na správe katastra pod sp. zn. X-83/2001 došlo k zbytočným prietahom, a požiadal riaditeľa správy katastra o dohľad nad plynulosťou konania až do jeho právoplatného ukončenia.

5. Dňa 6. februára 2009 podala sťažovateľka na krajskom súde proti odporcovi v 1. rade (Katastrálnemu úradu v Košiciach) a odporcovi v 2. rade (Správe katastra Michalovce) návrh na začatie konania proti nečinnosti orgánu verejnej správy. Krajský súd uznesením sp. zn. 7 S 12/2009 z 2. septembra 2009 návrh proti odporcovi v 1. rade zamietol a proti odporcovi v 2. rade zastavil. Rozhodnutie sa stalo právoplatným 12. apríla 2010. Podľa tvrdení sťažovateľky z odôvodnenia rozhodnutia nepochybne vyplýva, že v konaní pred správou katastra došlo k prietahom.

6. Sťažovateľka následne 11. augusta 2010 podala na okresnom súde návrh na začatie konania o ochranu osobnosti, ktorým sa domáhala, aby súd zaviazal katastrálny úrad zaplatiť jej 3 500 € a trovy konania, a to z dôvodu, že v konaní o oprave chýb katastrálneho operátu vedeného Katastrálnym úradom v Košiciach, Správou katastra Michalovce došlo k nesprávnemu postupu spočívajúcemu v prietahoch v konaní, ako aj v tom, že Katastrálny úrad v Košiciach, Správa katastra Michalovce začala konanie a pokračovala v ňom bez toho, aby boli splnené hmotnoprávne podmienky na takéto konanie. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 12 C 115/2010 z 24. marca 2011 žalobu zamietol. Proti rozsudku

okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 4 Co 214/2011 z 31. januára 2013 tak, že potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa a účastníkom nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

7. Sťažovateľka v sťažnosti uvádza, že právne závery všeobecných súdov sú v rozpore so základnými ľudskými právami a slobodami zakotvenými v ústave a dohovore, ako aj dodatkovom protokole, a na podporu svojich tvrdení uvádza konkrétne rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“). Z nich podľa sťažovateľky vyplýva, že *«ak boli porušené práva, ktoré sú priznané Dohovorom, nestačí ak súd konštatuje, že toto právo bolo porušené, ale prostriedok nápravy porušenia tohto práva musí byť účinný a efektívny. Pre dostatočnosť nápravy nestačí len konštatovanie porušenia práva, ale v prípade zjavne neprimeranej dĺžky konania, je dostatočnosť nápravy daná aj mierou odškodnenia.*

V situácii, kedy takmer 9 rokov prebieha správne konanie, ktoré zasahuje do sťažovateľkinho práva vlastníť majetok a do jej súkromného života tým, že je účastníčkou správneho konania, nie je dostatočnou nápravou, ak sa odporca iba obmedzí na konštatovanie, že „... v konaní na prvostupňovom súde bolo medzi účastníkmi konania nesporné, že trvanie správneho konania vedeného pred organizačnou zložkou žalovaného trvalo neprimerane dlhú dobu (t.j. takmer deväť rokov), ...“

Sťažovateľka po vyčerpaní všetkých možných dostupných právnych prostriedkov, keď sa v správnom konaní sťažovala na prieťahy v konaní, ďalej sa obrátila na verejného ochrancu práv a taktiež žiadala Krajský súd v Košiciach, aby prikázal uvedeným správny orgánom vo veci konať, nemala inú možnosť nápravy porušenia jej práv, než obrátiť sa na súd s návrhom, na základe ktorého žiadala náhradu nemajetkovej ujmy, keďže nesprávnym úradným postupom uvedeným v I. časti tejto sťažnosti uvedených správnych orgánov spočívajúcim v prieťahoch v konaní, sa nepochybné zasiahlo do jej vlastníckych práv, keďže nemohla disponovať oprávneniami vyplývajúcimi z jej vlastníckeho práva.

Tento nesprávny úradný postup vyvolal neistotu a predovšetkým stratu viery v správnosť a zákonnosť postupu orgánov verejnej moci. Sťažovateľka sa po tom, čo sa nemohla dovolať svojho práva zakotveného v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a ochrany svojho

vlastníckeho práva, cítila byť obeťou zasahovania orgánov verejnej moci do jej súkromia, preto sa obrátila na súd, aby následok takéhoto postupu orgánov verejnej moci napravil.

... Sťažovateľka nemala inú možnosť než dožadovať sa nápravy porušenia jej práv formou návrhu na začatie konania o ochranu osobnosti. V konaní pred odporcom poukazovala na to, že hoci súd prvého stupňa uviedol, že takýto postup správnych orgánov mohol byť dôvodom na to, aby sa sťažovateľka domáhala náhrady nemajetkovej ujmy za nesprávny úradný postup pre porušenie základného práva podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky podľa zákona č. 514/2003 Z. z., zákon č. 514/2003 o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov jej takúto možnosť v jej konkrétnej veci neumožňoval.

... Zákon č. 58/1969 Zb. ktorý až do účinnosti Zákona č. 514/2003 Z. z. upravoval zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom, neobsahoval ustanovenia o náhrade nemajetkovej ujmy spôsobenej nesprávnym úradným postupom, pričom ako sťažovateľka poukázala v konaní pred odporcom, uvedené konanie, ktoré trvalo takmer 9 rokov začalo v roku 2001, teda pred účinnosťou Zákona č. 514/2003 Z. z., pričom toto konanie bolo potrebné posudzovať ako celok, keďže nie je možné rozdeľovať uvedený nesprávny úradný postup spočívajúci v nečinnosti orgánu verejnej správy umelo na časť pred 1. 7. 2004 a na časť po 1. 7. 2004. Uvedené konanie, ktoré trvalo takmer 9 rokov, začalo dňa 15. 11. 2001, čiže pred dňom účinnosti tohto zákona, pričom už v čase pred účinnosťou tohto zákona dochádzalo v tomto konaní k priesťahom. Vzhľadom na uvedené, preto nebolo možné na túto vec aplikovať uvedený Zákon č. 514/2003 Z. z....».

8. V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľka poukazuje na skutočnosť, že v predmetnej veci aj s ohľadom na rozhodnutie ESLP k poškodeniam vzniknutým nesprávnym úradným postupom pred účinnosťou zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“) nemala inú možnosť, ako sa domôcť náhrady nemajetkovej ujmy uplatnením si nároku žalobou podľa § 11 Občianskeho zákonníka, keďže bolo nepochybne preukázané, že v predmetnej veci došlo k mimoriadne hrubému zásahu do sťažovateľkinho práva zakotveného v čl. 46 ods. 1 ústavy, konanie trvalo

neprimerane dlhú dobu, nemalo byť vôbec začaté a bolo vedené nesprávnym úradným postupom. Napriek uvedeným skutočnostiam okresný súd žalobu sťažovateľky zamietol s odôvodnením, že takýto zásah správneho orgánu nie je objektívne spôsobilý vyvolať majetkovú ujmu na strane sťažovateľky. Sťažovateľka považuje za jediný možný prostriedok, ktorým sa mohla domôcť satisfakcie za porušené právo a priznania náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom, návrh na začatie konania o ochranu osobnosti, pri ktorom bolo povinnosťou súdu vykladať ustanovenie § 11 Občianskeho zákonníka tak, aby sa domohla svojich práv, ktoré jej priznáva ústava v čl. 46 ods. 3 a dohovor v čl. 6 ods. 1 a čl. 13.

9. Sťažovateľka sa nestotožňuje s názorom krajského súdu, podľa ktorého neprimerane dlhé konanie pred správnym orgánom nie je zásahom do jej súkromia s nárokom priznať jej za takýto zásah náhradu škody, a žiada, aby ústavný súd prijal jej sťažnosť na ďalšie konanie a vo veci rozhodol nálezom, ktorým vysloví, že napadnutým rozsudkom krajského súdu došlo k porušeniu jej v záhlaví tohto rozhodnutia označených práv, zakáže krajskému súdu pokračovať v porušovaní práv, zruší rozhodnutie krajského súdu, prizná sťažovateľke finančné zadošťučinenie v sume 3 500 € a náhradu trov konania.

II.

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody

uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti v zmysle judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

12. Podstatná námietka sťažovateľky spočíva v tom, že v konaní správnych orgánov došlo k zbytočným priet'ahom, a napriek skutočnosti, že ich existenciu uznal aj okresný súd, nijakým spôsobom sťažovateľku neodškodnil, v konaní o ochranu osobnosti jej nepriznal náhradu nemajetkovej ujmy a s takýmto postojom sa stotožnil aj krajský súd, ktorý zamietavé rozhodnutie okresného súdu potvrdil.

13. Ústavný súd preskúmal rozsudok krajského súdu v tej časti odôvodnenia, ktorá bezprostredne súvisí s námietkami uplatnenými v sťažnosti, podľa ktorých jediným právnym prostriedkom, ktorým sa sťažovateľka mohla domáhať satisfakcie za to, že správne konanie trvalo neprimerane dlhú dobu, je podanie návrhu na ochranu osobnosti, pričom povinnosťou súdu bolo vo veci rozhodnúť a ustanovenie § 11 Občianskeho zákonníka vyložiť tak, aby sťažovateľke bolo možné priznať náhradu nemajetkovej ujmy.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že je toho názoru, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci a dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná, a preto ju zamietol. Vzhľadom na skutočnosť, že ani počas odvolacieho konania nedošlo k zmene skutkového ani právneho stavu veci, odkázal odvolací súd na skutkové zistenia súdu prvého stupňa, s ktorými sa v celom rozsahu stotožnil a takto ich doplnil:

„Z obsahu preskúmaného spisu je zrejmé, že žalobkyňa si v tomto konaní uplatnila nárok podľa ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, keď tvrdila, že neprimeraná dĺžka správneho konania žalovaného týkajúca sa nehnuteľností v jej spoluvlastníctve v trvaní takmer 9 rokov sama o sebe vyžaduje satisfakciu v podobe nemajetkovej ujmy v peniazoch... Výklad pojmu škoda tak, aby sa vzťahoval len na materiálnu škodu nezodpovedá obsahu a zmyslu tohto ustanovenia Ústavy Slovenskej republiky... Zásah do jej súkromia a to konaním správneho orgánu, ktoré trvalo niekoľkokrát dlhšiu dobu ako je zákonom stanovená si podľa žalobkyne vyžaduje zásadné poskytnutie odškodnenia vo forme náhrady nemajetkovej ujmy.

Právo na ochranu osobnosti je absolútnym právom fyzickej osoby, ktoré pôsobí proti všetkým (erga omnes), t. j. proti ostatným fyzickým osobám, právnickým osobám, ako aj proti štátu. Jeho obsahom je zákaz akéhokoľvek zásahu, ktorý by bol spôsobilý vyvolať ohrozenie alebo porušenie práv, ktoré sú príkladmo uvedené v § 11 Občianskeho zákonníka

(nevyžaduje sa vyvolanie následkov; stačí zásah, ktorý je spôsobilý vyvolať ohrozenie alebo narušenie chránených práv). Túto ochranu zákon zabezpečuje v plnom rozsahu aj vtedy, ak sú napadnuté len jednotlivé zložky osobnosti fyzickej osoby (napríklad fyzická integrita, občianska česť, meno, podoba človeka, prejavy osobnej povahy a podobne). V občianskom práve platí zásada, že ohrozenie, resp. porušenie čo i len jednej stránky osobnosti človeka je ohrozením, respektíve porušením jeho osobnosti ako celku.

Nároky, ktoré môže ohrozená alebo poškodená fyzická osoba v súvislosti s ochranou osobnosti uplatňovať, sú uvedené v ust. § 13 Občianskeho zákonníka. Okrem nich sa fyzická osoba môže domáhať aj náhrady škody, ktorá bola neoprávneným zásahom do jej osobnosti spôsobená (§ 16 Občianskeho zákonníka).

Tam, kde v dôsledku neoprávneného zásahu do osobnosti fyzickej osoby vznikla nemajetková ujma, vznikajú pre pôvodcu tohto zásahu občianskoprávne sankcie uvedené v ustanovení § 13 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka. Pri aplikácii týchto sankcií je potrebné dodržiavať zásadu primeranosti; prostriedky ochrany uvedené v ustanovení § 13 Občianskeho zákonníka musia byť preto primerané povahe zásahu.

Občiansky zákonník v § 13 ods. 2 umožňuje za určitých podmienok požadovať namiesto nepeňažného zadosťučinenia peňažnú náhradu (peňažné zadosťučinenie), ktoré má miesto len v prípade, že primerané morálne zadosťučinenie sa nejaví ako postačujúce, s prihliadnutím na demonštratívny výpočet dôvodov uvedených v zákone, a to, keď v značnej miere bola znížená: a/ dôstojnosť dotknutej fyzickej osoby, b/ vážnosť fyzickej osoby v spoločnosti a c/ z iného vážneho dôvodu ktorý musí byť výslovne uvedený v rozhodnutí súdu. O zníženie dôstojnosti fyzickej osoby či jej vážnosti v spoločnosti v značnej miere ide najmä vtedy, pokiaľ ujmu vzniknutú v osobnostnej sfére fyzická osoba vzhľadom na povahu, intenzitu, opakovanie, trvanie a širší okruh pôsobenia nepriaznivého následku pociťuje a prežíva ako závažnú.

Odvolaací súd je názoru, že aj keď v konaní na prvostupňovom súde bolo medzi účastníkmi konania nesporným, že trvanie správneho konania vedeného pred organizačnou zložkou žalovaného trvalo neprimerané dlhú dobu (t. j. takmer deväť rokov), záver súdu prvého stupňa o tom, že takýto zásah správneho orgánu nie je objektívne spôsobilý vyvolať nemajetkovú ujmu (z hľadiska nároku na ochranu osobnosti) na strane žalobkyne je správny, vzhľadom aj na vyššie uvedené.

Žalobkyňa v konaní nepreukázala splnenie hmotnoprávných podmienok pre priznanie peňažného zadosťučinenia, pretože žiadnym spôsobom nepreukázala, že ňou tvrdené okolnosti sú výlučne následkom dlhotrvajúceho správneho konania a ako také sú spôsobilé ohroziť niektorú zo stránok jej osobnosti, ak zásah do svojho súkromia žalobkyňa bližšie nešpecifikovala. V priebehu konania nebolo preukázané, že následkom dlhotrvajúceho správneho konania u žalobkyne došlo k zhoršeniu jej psychického stavu, prípadne k ischemickej chorobe srdca, pričom je potrebné zdôrazniť, že žalobkyňa v priebehu konania oprávnenosť nároku na peňažné zadosťučinenie podľa vyššie označeného ustanovenia zákona odvodzovala iba zo samotnej skutočnosti, že správne konanie trvalo neprimerane dlhú dobu, čo samo osebe vyžaduje satisfakciu v podobe nemajetkovej ujmy v peniazoch...

Odvolaací súd zhodne so záverom súdu prvého stupňa konštatuje, že v prípade parcel, ktorých je žalovaná podielovou spoluvlastníčkou, následkom prebiehajúceho katastrálneho konania nebola vylúčená z ich užívania, pretože ide o parcely, ktoré boli reálne vyčlenené v prírode po dobu viac než 200 rokov. Samotné správne konanie vlastnícke práva k týmto parcelám nespochybňovalo, týkalo sa iba časti ich hraníc...“

14. Ústavný súd sa pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zaoberal tým, či rozsudok krajského súdu je ústavne udržateľný, t. j. či nevykazuje znaky svojvôle, arbitrárnosti, či je náležité odôvodnený a či výklad práva všeobecným súdom nie je taký, že popiera účel a zmysel príslušných zákonných noriem (m. m. I. ÚS 23/2010). Svojvôľa všeobecného súdu by totiž za určitých okolností mohla viesť aj k zásahu do označených práv zaručených ústavou a dohovorom, čo však v prípade sťažovateľky zistené nebolo.

15. Z odôvodnenia sťažnosťou napadnutého rozsudku krajského súdu podľa názoru ústavného súdu jasne a zrozumiteľne vyplývajú dôvody, pre ktoré potvrdil rozsudok okresného súdu vo výroku o zamietnutí žaloby. Krajský súd dal v odôvodnení napadnutého rozsudku sťažovateľke podrobnú, jasnú, zrozumiteľnú a ústavne akceptovateľnú odpoveď na to, prečo ňou uplatňované nároky na náhradu nemajetkovej ujmy v konaní o ochranu osobnosti nie sú opodstatnené a prečo bola jej žaloba právoplatne zamietnutá. Krajský súd sa vo svojom rozsudku neobmedzil iba na skonštatovanie správnosti dôvodov rozsudku

okresného súdu (§ 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku), ale primerane reagoval na odvolacie námietky sťažovateľky a svoj rozsudok aj zákonným spôsobom odôvodnil (§ 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku).

16. V okolnostiach prípadu preto ústavný súd považuje postup krajského súdu za ústavne akceptovateľný, výkladovo konzistentný a argumentačne zdôvodnený (aj keď je toho názoru, že uplatnený nárok mohol súd odmietnuť aj z ďalších dôvodov). Napadnutý rozsudok preto nemožno považovať za svojvoľný a arbitrárny. Skutočnosť, že sa sťažovateľka s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť tento právny názor svojím vlastným (m. m. II. ÚS 134/09, I. ÚS 417/08, I. ÚS 426/2014). V rozsudku krajského súdu teda ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti nezistil nič, čo by ho robilo ústavne neakceptovateľným, a teda vyžadujúcim korekciu zo strany ústavného súdu. Pokiaľ ide o namietaný zásah do základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie, ústavný súd uzatvára, že rozsudok krajského súdu je vnútorne logický, nie je prejavom aplikačnej a interpretačnej svojvôle konajúceho všeobecného súdu, rešpektuje zákonné požiadavky na odôvodnenie rozsudku, nie je arbitrárny a zrozumiteľným spôsobom dáva odpoveď na otázku, prečo krajský súd rozsudok okresného súdu vo veci samej ako vecne správny potvrdil. Inak povedané, v sťažnosti absentuje ústavno-právny rozmer.

V súvislosti s prejavom nespokojnosti s namietaným rozsudkom krajského súdu ústavný súd konštatuje, že obsahom práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a bez znakov arbitrárnosti. V takom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov a vyslovovať porušenia základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05). Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú. Nezistil totiž možnosť porušenia označených práv sťažovateľky, ktorej reálnosť by mohol bližšie posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

17. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 19 ods. 2 a čl. 20 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 8 a čl. 13 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu ústavný súd uvádza, že vzhľadom na záver krajského súdu, že žaloba sťažovateľky nie je dôvodná, keďže v dôsledku neprimeranej dĺžky konania správnych orgánov nebolo možné sťažovateľke priznať v konaní o ochranu osobnosti náhradu nemajetkovej ujmy, nemožno uvažovať ani o zásahu do týchto práv. Ak totiž krajský súd (zhodne s okresným súdom) ústavne konformným a akceptovateľným výkladom relevantných noriem dospeli k záveru, že sťažovateľke nevznikol právny nárok na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, a tento jeho názor ústavný súd nevyhodnotil ako ústavne neutržateľný, absentuje príčinná súvislosť medzi rozsudkom krajského súdu a označenými právami. Aj v tejto časti ústavný súd preto sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

18. Ústavný súd pre úplnosť uvádza, že je nepochybné a preukázané, že v konaní katastrálnych orgánov došlo k pochybeniam v ich rozhodovaní a konanie ako celok bolo poznačené priet'ahmi. Sťažovateľka v období rokov 2001 až 2014 vyvinula enormné úsilie na dosiahnutie nápravy v konaní katastrálnych orgánov. Napriek skutočnosti, že pri uplatňovaní časti prostriedkov nápravy bola aj kvalifikovane zastúpená, vo svojom úsilí nebola úspešná a nepodarilo sa jej dosiahnuť nápravu, resp. finančné odškodnenie za pochybenia katastrálnych orgánov.

Dňa 19. novembra 2008 doručila sťažovateľka sťažnosť ústavnému súdu, v ktorej namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom správy katastra v konaní vedenom pod sp. zn. X-83/2001 a katastrálneho úradu v konaní vedenom pod sp. zn. Xo 26/2002. Ústavný súd sťažnosť odmietol uznesením sp. zn. II. ÚS 8/09 z 15. januára 2009 pre nedostatok svojej právomoci, pričom v odôvodnení uviedol, že podľa § 250t ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (v znení zákona č. 424/2002 Z. z.) fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že orgán verejnej správy nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom tým, že je v konaní nečinný, môže sa domáhať, aby súd vyslovil povinnosť orgánu verejnej správy vo veci konať a rozhodnúť. Ústavný súd tiež konštatoval, že s účinnosťou od 1. januára 2003 sa sťažovateľka mala

možnosť v správnom súdnictve (v danom prípade na krajskom súde) podľa už uvedeného ustanovenia domáhať ochrany svojho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. Túto možnosť sťažovateľka následne využila a 6. februára 2009 podala na krajskom súde návrh, aby súd zaviazal odporcu v 1. rade (Katastrálny úrad v Košiciach) a odporcu v 2. rade (Správu katastra Michalovce) vo veci konať a rozhodnúť v súdom ustanovenej lehote. Vzhľadom na načasovanie podania návrhu (s výrazným posunom od možnosti jeho prvého uplatnenia) a štádium konania na katastrálnych orgánoch krajský súd návrh s náležitým odôvodnením proti odporcovi v 1. rade zamietol a proti odporcovi v 2. rade zastavil.

Ústavný súd zistil, že sťažovateľka sa so žiadosťou o náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 3 500 € obrátila 13. septembra 2010 aj na Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky (ďalej len „úrad“), ktorý jej prípisom sp. zn. PO – 6095/2011/Ja zo 14. septembra 2011 oznámil, že neboli splnené podmienky nároku podľa zákona č. 514/2003 Z. z. Následne sťažovateľka 12. novembra 2012 podala na okresnom súde proti žalovanému úradu žalobu o náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej nesprávnym úradným postupom. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 5 C 268/2012 z 3. júna 2014 žalobu v celom rozsahu zamietol pre nedostatok pasívnej vecnej legitímácie, pričom sa už nezaoberal žalovaným vznesenou námietkou premlčania. Spis sa v súčasnom období nachádza na krajskom súde, ktorý bude konať o odvolaní podanom sťažovateľkou. Ústavný súd poukazuje aj na skutočnosť, že sama sťažovateľka v snahe o docielenie nápravy vo svojej veci postupovala značne nekoordinovane, pričom na súdy podala žaloby, ktoré vzhľadom na okolnosti ich uplatnenia nevedli k dosiahnutiu úspechu v konaní.

19. Keďže sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá, ústavný súd sa už jej ďalšími návrhmi (na uloženie povinnosti zrušiť rozsudok krajského súdu, priznať jej finančné zadosťučinenie a náhradu trov konania) nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. marca 2015